

Reflektionsuppgift

Den skådespelande operasångaren

Mattias Gunnari

Institutionen för opera:

Kandidatexamen

Arbetet motsvarar 7,5 högskolepoäng

Kandidatprogram i opera med inriktning sång

VT 2021

Handledare: Ulrika Tenstam

Examinator: Stina Ancker

STOCKHOLM | STOCKHOLMS
UNIVERSITY | KONSTNÄRLIGA
OF THE ARTS | HÖGSKOLA

STOC
KHOL DR HÖGS
MS AMAT KOLA
ISKA

Reflektionsuppgift

Den skådespelande Operasångaren

Foto: Martin Hellström

Mattias Gunnari

Våren 201

”Love art in yourself, and not yourself in art.”
— *Konstantin Stanislavskij*

Sammanfattning

Vad som fick mig att vilja skriva om det här ämnet var en specifik erfarenhet jag var med om för ett par år sedan, då jag medverkade i en uppsättning av *Così fan tutte* och gestaltade soldaten Ferrando, utklädd till en arabisk oljeprins. I en av scenerna för Ferrando och Guglielmo en diolog sinsemellan om hur den ena har lyckats förföra en av tjejerna och hur den andra inte. I den här scenen lyckades jag inte hitta nyckeln till att låsa upp dramat, och tydliggöra de olika riktningarna och intentionerna hos min karaktär. Efteråt var jag fortsatt förbryllad och är det än idag — vilket har lett mig till att reflektera kring detta i den här skrivuppgiften. Det var så ovant och slående att inte förstå hur jag skulle göra för att få fram regissörens och min karaktärs vilja, och jag är helt övertygad om att det fanns en lösning till mitt problem framför näsan som jag i stunden inte förmådde att se.

Det är min förhoppning att jag av denna reflektionsuppgift ska bli litet klokare och kanske lära mig något nytt om mig själv och om skådespelarkonsten i allmänhet.

Bakgrund

Något som hänfört mig genom åren som frilansande Operasångare är skillnaden mellan skådespel som faktiskt berör och det som kanske inte riktigt når ut till publiken. Vissa sångare -har- det bara, medan andra till synes behöver arbeta hårt för liten utdelning. Under min karriär har jag varit i många olika sammanhang som skådespelare, och ibland har det tyckts som att allt rullat på bra och i andra sammanhang har jag varit förvirrad och grubblande försökt lista ut vad det jag behöver göra för att få till det uttryck som regissören vill åt. Efter mycket funderande och praktiserande vill jag med den här reflektionen dela med mig av några av mina tankar kring ämnet — den skådespelande Operasångaren. (Bild nedan från Operahögskolans uppsättning av ”*The Cousul*”, 2021, t.v författaren, t.h Alice Störholt. Foto: Martin Hellström).

Min artistiska bana började 2010 vid Hjo folkhögskola, närmare bestämt vid en uppsättning av musikalen Spelman på taket, där jag gestaltade skräddaren Motel. Med ungdomlig ovetskap och renhet verkade skådespelaryrket lätt som en plätt — det var ju bara att hämta det inifrån sig själv och vara naturlig, något jag värnar om än idag, och som ibland har lett till perioder då jag fått kämpa en strid i att hitta balansen i att hålla konstnärlig integritet kontra att vara ett kuggjul i ett större maskineri. Ett decennium senare har jag hunnit avverka ett tiotal roller i olika sammanhang, och genom åren har jag arbetat med olika regissörer med olika ingångar i det sceniska arbetet. Något jag märkt tydligt är att det är en stor skillnad i avsikten hos utövaren och verkan hos publiken, och hur olika sceniska idéer hos regissörer och skådespelare inte når ut som önskat, utan istället stannar innanför den fjärde väggen. Jag har också agerat inför barn, och lärt mig mycket om hur viktigt det är att vara ren och ärlig sina uttryck. Barnen ger den bästa feedbacken när det gäller att nå ut till en publik.

Litteratur

Konstantin Stanislavsky (1863-1938) är en person vars läror har resonerat väl med mig som skådespelare, och hans ”Magic if” har varit en grund varifrån jag försöker hämta och åkalla känslor och tillstånd inifrån mig själv. Detta fungerar oftast väldigt bra, men det är inte alltid som det når ut till publiken, och jag funderar om det är något man kan göra för att ytterligare förtydliga sina konstnärliga intentioner.

Frågeställningar

- Hur kan jag hitta nyckeln till låset som ibland hindrar mig att se vad som krävs för att nå ut med karaktärens intentioner till publiken?
- Vad krävs av mig som skådespelande Operasångare att nå till samma sceniska nivå som de som tycks -ha- det.

Metod

Loggbok efter föreställningar av The Consul och Così fan tutte:

Arbetet med vår examensproduktion har varit väldigt lärorikt då jag använt mig av två olika metoder till att tolka karaktärerna jag gestaltade. Ferrando valde jag att göra så naturlig jag kunde, genom att hämta rollen inifrån mig själv. En intressant aspekt av det hela är att karaktären i sig skådespelar, men jag försökte hela tiden att hålla en förankring med mitt inre själv. Nika Magadoff i The Consul valde jag istället att färga utifrån och härma förebilder som jag föreställde mig. En karaktär jag valde att hämta mycket från var Jim Carreys Ace Ventura.

Jag upptäckte att det var mycket lättare att spela den komiska Nika Magadoff, det flöt på mer naturligt och alla stora gester och liknande föll sig naturligt då man fullföljde och genomförde dem tveklöst. Vad gäller Ferrando var det lite svårare eftersom det var knepigare att hitta de inre

motivationerna till att genomföra hans handlingar, stora som små. Efter att ha tittat igenom föreställningarna några gånger kan jag också se skillnaden mellan mina olika ingångar i rollerna. Överlag är jag väldigt nöjd med både Ferrando och Nika, och det var bara på några få ställen i Ferrando som jag såg min egen avsaknad av riktning. Det gällde specifikt ett ställe i arian då jag ska gå ned på knä, men man såg att det mer eller mindre var regisserat istället

för motiverat. Det lustiga är att det gick bra i ena föreställningen men inte i den andra. Den väldigt känslomässiga Ferrando kräver en öppenhet och sårbarhet som går i konflikt med den stundtals krävande tessituran och agitationen. Och om man lyckas göra honom både drivande och sårbar har man lyckats.

Slutsats

När det kommer till kritan är det helt klart bäst att försöka vara ärlig mot sig själv i sitt agerande och hitta en form av renhet, fri från barriärer och försvarsmekanismer. Om man kan vara öppen utåt ger man publiken möjlighet att komma till en, samtidigt som man kan gå den andra vägen och komma ut till publiken genom att agera med riktning. Vilken väg man väljer är upp till en själv och den rolltolkning man valt, men jag märkte verkligen att det var lättare med en sistnämnda metoden, som jag tillämpade i Nika Magadoff — den ökade riktningen i agerandet gav ett ökat patos i rolltolkningen och min uppfattning är att rollen blev stark. Ferrando blev också bra, men kunde ha varit mer kongruent i handling, kroppsspråk och text, även om jag är stolt över min tolkning och att han fick ett genomgående patos och en viss tyngd, både vokalt och teatralt.

För att hitta min inre nyckel till låset i mitt skådespeleri ska jag tänka på att ha mer riktning i mitt agerande och fullfölja mina gester med stor övertygelse. Detta i kombination med att behålla en slags inre renhet och ärlighet som gör att man är kongruent med sig själv, ungefär som Stanislavskis i ”Magic if”-metod, där man föreställer sig omständigheter och därifrån hittar ageranderiktningar i sig själv.

Jag tror att denna ingång i sin tur kan ge mig möjlighet att nå en ny nivå som kanske liknar den nivå av att -ha- det som jag skrev om tidigare. Min slutsats blir att detta är ett pågående arbete som jag troligtvis kommer att hålla på med hela min karriär, och jag ska försöka vara öppen för ständig förbättring av mitt konstnärskap.

Källor:

- Examensproduktionen, Make love not war, SKH Opera 2021
- Stanislavski